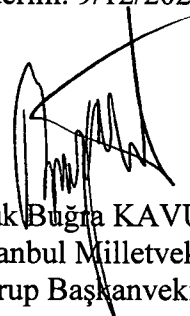

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 9/12/2025

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

İstanbul'un Silivri ilçesi, Balaban/Çanta-Kartalteppe mevkiinde, Boğaziçi Çimento'ya ait olarak planlanan klinker öğütme tesisi/çimento fabrikası projesi son dönemde hem yerel halk, hem çevre ve sağlık örgütleri hem de bilim insanları tarafından yoğun biçimde eleştirilmektedir. Proje alanı, konutlara yalnızca 575 metre mesafededir; bu durum, tesisin doğrudan yerleşim ve tarım alanlarının yanı başında kurulmaya çalışıldığını göstermektedir.

Kurulum gerekçesi “öğütme-depolama / klinker öğütme” olarak sunulmuş olsa da proje dosyalarında tesisin tam teşekküllü bir çimento üretim ve ambalaj-sevkiyat hattı içereceği, yılda çok yüksek kapasitede üretim yapılacağı; beraberinde tonlarca toz, cüruf, kül ve atık çıkacağı, ağır metaller ve toksik kirleticilerin havaya, suya ve toprağa, ayrıca çevrede yaşayan insanların sağlığına büyük risk oluşturacağı ifade edilmektedir.

Çimento endüstrisi, partikül/ toz emisyonu, SOx/NOx gazları, ağır metal yayılımı, atık depolama ve toprak-su kirliliği gibi çevresel ve halk sağlığına dair birçok riski barındırır; bu riskler kanser, kronik solunum hastalıkları, DNA hasarı, biyoçeşitlilik kaybı, su ve tarım arazilerinin kirlenmesi gibi sonuçlara yol açar.

Buna ek olarak, proje için verilen ÇED Gerekli Değildir Kararı'nın bilimsel dayanağının zayıf olduğu; projenin niteliğinin “paketleme / depolama” değil, fiilen üretim/öğütme olduğu yönündeki iddiaların ciddi olduğu, dolayısıyla ÇED sürecinin yeniden değerlendirilmesinin kamu yararı gerektirdiği savunulmaktadır.

Son yıllarda kentleşme baskısı, doğaya ve ekosisteme yönelik tahribat, sağlık riskleri ve halkın yaşam alanlarının yok sayılması gibi sorunlar çevre yönetimi açısından gündemde sıkça yer almaktadır. Anayasa'nın 56. maddesinde güvence altına alınan “Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı” ile uluslararası çevre ve insan sağlığı standartları çerçevesinde, bu projenin yer seçimi, kapasite, yakınlık, atık yönetimi, ölçüm-denetim altyapısı ve halkın bilgilendirilmesi bakımından yeniden ele alınması, şeffaf biçimde değerlendirilmesi ve risk analizlerinin bağımsız kuruluşlarca yapılması zorunludur.

Bu bağlamda;

1. Boğaziçi Çimento'ya ait Silivri/Balaban-Çanta/Kartaltepe mevkiindeki klinker/çimento fabrikası projesine ilişkin elinizde en güncel ÇED dosyası, onay, değerlendirme ve karar belgeleri nelerdir?
2. "ÇED Gerekli Değildir" kararının verilmiş gerekçeleri nelerdir? Bu kararda kullanılan teknik, hidrojeolojik, emisyon, toz partikül, atık yönetimi ve halk sağlığı değerlendirmelerinin ayrıntılı raporları mevcut mudur? Bu raporlar bağımsız bilim insanları / kuruluşlarca incelenmiş midir?
3. Proje sahası ile çevresindeki yerleşim alanları arasındaki mesafe nedir? Bu mesafe, ulusal ve uluslararası çevre-sağlık standartlarına göre güvenli midir? Eğer değilse, neden bu mesafe reddedilmedi?
4. Fabrikanın planlanan kapasitesi, yıllık üretim, klinker öğütme/değirmen ve paketleme süreci, atık miktarı, atık yönetimi ve bertaraf biçimi Bakanlığınız verilerinde tam olarak nedir? Bu veriler kamuoyuna açık mıdır?
5. Projenin hayata geçmesi durumunda; havaya, suya, toprağa, flora-fauna ve halk sağlığına yönelik risk değerlendirmesi yapılmış mıdır? Özellikle ince partikül madde (PM), ağır metal emisyonu, su kirliliği, atık sızıntısı, koku ve gürültü açısından senaryo analizleri var mıdır?
6. Mevcut yasa ve yönetmelikler çerçevesinde, yerleşim ve tarım alanlarına yakın konumda klinker/çimento fabrikası kurulmasına izin verilmesi yasal mıdır? Bakanlığınız bu mevzuat uyumunu incelenmiş midir?
7. Bölgede yaşayan halktan, sivil toplum kuruluşlarından ve belediyeden gelen itirazlar, dilekçeler, dava talepleri ya da ÇED iptali yönünde başvurular var mıdır? Eğer varsa, bu başvurulara yönelik işlemler nelerdir; başvurulara verdiğiniz yanıtları, inceleme sonuçlarını açıklar mısınız?
8. Silivri / Çanta bölgesinde mevcut hava, toprak, su kalite ölçümleri düzenli olarak yapılmakta mıdır? Eğer yapılıyorsa son 5 yıl içindeki ölçüm sonuçlarını; eğer yapılmıyorsa bu konuda bir izleme/denetim planı var mıdır?
9. Bölgede yaşayan vatandaşların sağlık durumunu izleyecek, olası etkileri tespit edecek ve zararı minimize edecek halk sağlığı koruma programı ya da izleme mekanizması oluşturulmuş mudur?
10. Benzer çimento/klinker/ağır sanayi tesisleri için Bakanlığınızın yerleşim-tarım alanlarına yakınlık konusunda uyguladığı kriterler nelerdir?